

KÖNYVTÁRI *hiradó*

46.319

A FŐVÁROSI
SZABÓ ERVIN
KÖNYVTÁR
KÖZLÖNYE

MEGJELENIK HAVONTA

II. évfolyam, 1. szám.

1958. január

Dr. Pongrácz Kálmán a budapesti V.B. elnöke Rappai György a népművelési osztály kulturális csoportvezetőjének kíséretében január 7.-én délelőtt meglátogatta könyvtárunkat. Intézetvezetőnk társaságában végigjárta központunkat és közelről is megismerkedett szorongató helyzetünkkel: helyiséghiány, zsúfolt raktárak, renoválás- és restaurálási gondok. Kerületi könyvtárhálózatunk gondjairól is beszámolt Révész elvtárs.

o x o x o x o

Könyvtáraink diafilmkölcsoznsési munkájáról.

A miniszteri rendelet, létrehozva 22 kerületi könyvtárunkban egy szerény diafilmállományt, - új színnel gazdagítja ifj usági könyvtárainkat. A diafilmállomány megteremtése, és a diafilmkölcsoznsés jelentős segítséget nyújthatnak az ifjuság irodalmi nevelésében, és a könyvek propagálásában. A könyvtárosok gyakran tapasztalták, hogy a felnőtt olvasók érdeklődése milyen mértékben növekszik az olyan művek iránt, melyekről jó filmeket vetítenek a mozikban. Ha kisebb mértékben is, a diafilm jó kedvébresztő. Igaz, ifjusági könyvtáraink inkább könyv, mint olvasóhiánnyal küzködnek, ám a jó diafilm felébresztheti a kis olvasók érdeklődését a kevésbé olvasott művek iránt is. S a könyvpropagandán túl, a diafilm néha felér egy könyvvel. Az ifjusági könyvtárak megszervezhetik diafilm-előadásukat, sőt előadásorozatotokat, mecedélutánokkal, kívánságvetítéssel tarkítva. A gyakorlat mutatja majd meg a diakölcsoznsés hasznosságát, s ha a könyvtárosok felismerik az új eszköz kínálati lehetőségeket, és kellő lelkesedéssel karolják fel az állományszaporítás és kollektív diavetítésök ügyét, nem kétséges, jó eredményeket érhetnek el.

H a t á r o z a t

a kulturális és propagandacsoport létrehozásáról és a csoport munkaterve az 1958-as esztendőre.

A csoport feladatai:

- 1./ Tanácsokkal, műsorösszeállításokkal, kép- és propagandaanyag-sokszorosítással segíti a kerületi könyvtárhálózat kulturális és propagandamunkáját. Tárnyelásokat folytat a szükséges előadó-művészekkel, kölcsönzi a hálózat előadásaihoz szükséges technikai apparátust /film, magnó, epidiaszkop, stb./
- 2./ Megszervezi az előadásokat, kiállításokat rendez a központ részére és a kívánságok és lehetőségek szerint ezeket megismétli a kerületi könyvtárakban. Szervezi a központ propagandamunkáját.
- 3./ Összeköttetést tart és anyaggal ellátja a sajtót, rádiót, MTI-t, szerkeszti a "Könyvtári Híradó"-t, stb.
- 4./ Ellátja dekorációs anyaggal és feliratokkal a központot és a kerületi hálózatot.
- 5./ Kezeli az előadásokhoz szükséges műszereket: magnót, filmvetítőt, hangerősítő felszerelést, stb.
- 6./ Részt vesz a kerületi könyvtárhálózat diafilmtárainak fejlesztésében és előadásainak rendezésében. A diafilmelőadásokhoz alkalmanként mosekisér etet és zenei aláfestést szolgáltat.
- 7./ Összefogja és irányítja a központban működő énekkart, bábcsoportot és színjátszó csoportot. Kezeli a technikai felszerelést, ellátja az anyagbeszerzést, stb.
- 8./ Ellenőrzi a könyvtárak kulturális rendezvényeit.
- 9./ Szervezi a könyvtári kiadványok terjesztését.

A csoport 1958-as munkaterve:

I. Alkalmi kiállítások.

Évfordulókra és különféle társadalmi események alkalmából tizenkét-4-8 vitrines kis kiállítást rendezünk. A kiállítások rendjét és méreteit időszerű alkalmi és egyéb adottságok /pl. könyv és illusztrációs anyag/ határozzák meg.

- 1./ A. Toloztoj szül. 75. évford. /január 10-20./
- 2./ Mátyás kir. kor. 500. évford. /jannár 21-28./
- 3./ Daumier születésének 150 éves évfordulója. /febr. 26 - márc. 12./
- 4./ Marx halálának 75 éves évfordulója. /márc. 14-25./
- 5./ Gorkij születésének 90. évfordulója. /márc. 25- ápr. 2./
- 6./ Juhász Gyula születésének 75. évfordulója. /ápr. 4-12./
- 7./ Krudy Gyula halálának 25. évfordulója. /május 12-20./
- 8./ Karinthy Frigyes születésének 70. évfordulója. /jun. 24-jul. 5./
- 9./ Fadrusz János születésének 100. évfordulója. /szept. 2-16./
- 10./ Szabó Ervin halálának 40. évfordulója. /szept. 25-okt. 5./
- 11./ J. Milton születésének 350. évfordulója. /december 9-19./
- 12./ Puccini születésének 100. évfordulója. /december 22-31./

II. Nagyobb kiállítások.

- 1./ Az őseiber művészete. /február 1-22./
3 hetes kiállítás, reprodukciók, könyvek.
- 2./ Cseh művészet. /ápr. 19 - máj. 10./
3 hetes kiállítás. Nagy reprodukciós kiállítás a Cseh Kultúra által kölcsönzött művészeti anyagból. A kiállítást 3 előadás kíséri: 1 filmbemutató, 1 cseh zenei est és 1 előadás a cseh művészetéről.
- 3./ Kína festészete és építésze. /máj. 23-jun. 15./
3 hetes reprodukciós és könyvkiállítás, 1 film, 1 művészeti és 1 zenei előadással.
- 4./ Budapest története könyvekben és illusztrációkban. /okt. 8-29./
- 5./ Utazás a Szovjetunió térképén. /nov.-1-17./
- 6./ A Párt megalakulásának 40. évfordulója. /nov.20-dec.8./

III. Előadássorozatok.

Budapest története és műemlékei.

8 előadásból álló sorozat kiállításokkal, filmekkel és 1-2 helyszíni látogatással egybekötve. Címek: Aquincum és contra Aquincum. Zeigmond és Mátyás Budája. A török uralom utáni Pest-Buda. Az empire Pest. 3 előadás Budapest fővárossá fejlődéséről. Napjaink Budapestje. A jövő Budapestje.

IV. Előadások.

- 1./ A modern városépítészet.
- 2./ Modern könyvillusztrátorok.
- 3./ Napjaink karikatúrája.
- 4./ A modern pszichológia főbb irányai.
- 5./ Bűnözés és fiatalkori bűnözés.
- 6./ Budapest idegenforgalmi problémái.
- 7./ Házasság és válás.
- 8./ Szabó Ervin emlékest.

Előadásainkat lehetőség szerint ankét formájában rendezzük és kiállítással vagy filmvetítéssel kísérik.

§ o § o § o § o § o § o §

Mit kér az olvasó ?

Gyakran előfordul, hogy külföldről jött levelet kívánná lefordítani. /Ez esetben feltételezi, hogy a könyvtáros tud nyelveket !!/

Lánya esküvőjéhez padot, széket, -kölesön. /Ilyenkor gyakran lenyomozható a könyv helyett kölesönzött butorokon az ételek és italok sora. No meg a jókedvé is/

Idáig kértek "könyvboltban": új könyvet, papirost, tollat, dunsztpapírt, adóívet, stb. Lassan megfordítható lesz a kérdés: - mit nem kértek még könyvtárban ?

Kéri továbbá, hogy míg bevásárolni vigyázzunk szatyorjára, tejére, konyerére. /Esetleg gyerekkére...!/

Hogy kutyáját behozhassa: - "jó embereket szereti az állat" felkiáltással.

Ez is egyik kerületi könyvtárban történt. - Az újonnan beiratkozott olvasó a csinos könyvtárosohölgynek szegezte a kérdést: - Szabó Ervinnéhez van szerencsém ?

És végül szerelmes könyveket, métermázsaszám, nagyított méretben, több száz oldalon.

Mit ad az olvasó ?

1. 2 db. Jaro cigarettát.
2. 15 dkg. héjjas mandulát. /Feltörhetetlen!/
3. Bakelit hamutartót.
4. Mária-czelli emlék pohárkát.
5. Többhetes percekkel /keresztretjtvény megfejtéséért!/
6. 12 évszákknak meg-felelően, virágot.
7. Végül 1 Ft.-ot/- becsületemre válják nem fogadtam el - /

A kerületi könyvtárak állományfejlesztésének új módjáról.

Az elmúlt évben a kerületi könyvtárak osztálya foglalkozott könyvtárak állományának összetételével, fejlesztésével. Megállapíthattuk, hogy az önálló szerzeményezés sok előnnyel jár, de ugyanakkor teret ad néhány hibának is. A hibák kimondott többsége abból származik, hogy a könyvtárvezetők az új kiadványokat nem ismerik s a kollektor annotációi nem nyújtanak elegendő tájékoztatást. Már az elmúlt évben igyekezett az osztály ezen segíteni. A kollektortól rendszeresen érkező bemutató példányokat a könyvtárvezetők rendelkezésére bocsátották. E könyveket a rendelés előtt megismerhették. Kiderült azonban, hogy a könyvtárvezetőknek ehhez sem idejük, sem módjuk nincs s csak néhányan és rendszertelenül vették igénybe ezt a lehetőséget.

Az állományfejlesztésben tehát új módon kell segítséget adnunk. E célból létrehoztunk egy munkaközösséget, melynek tagjai:

Bruckner Frigyesné
David Gyuláné
Dobos Pirooska
Fónyi Gézőné
Gáti Istvánné
Lux Lászlóné
Marót Miklós
Tóth Endréné

7.sz. könyvtár vezetője
6.sz. könyvtár h. vezetője
a ker.könyvtárak oszt. munkatársa
bibliográfiai oszt. munkatársa
37.sz. könyvtár vezetője
a 9.sz. könyvtár munkatársa
a nyilv. szolg. osztályvezetője
a 38.sz. könyvtár vezetője.

A munkaközösség feladata elsősorban a kerületi könyvtárak tájékoztatása. A tájékoztatás módja: a rendelő jegyzékek megérkezése után, tehát tíznapenként, minden kerületi könyvtár vezetője résztvesz egy megbeszélésen, ahol a munkaközösség tagjai információkat adnak a jegyzéken szereplő művekről. Az információ alapját a könyvek elolvasása, a könyvről megjelent magyar és idegennyelvű recenziónak, lektori vélemények képezik. A könyvek olvasásába a munkaközösségen kívüli, erre vállalkozó könyvtárosokat is bevonunk.

Az információ alapján közösen döntenek a könyvtárvezetők a rendelésről. Így remélik, hogy csökkentsék azokat az oltentmondásokat és hibákat, amelyeket az 1957-es év állományfejlesztése mutat. Semmiképpen nem jelenti ez a könyvtárvezetők önállóságának és felelősségének korlátozását. A munkaközösség minden vitás kérdésben állástfoglal, a döntés joga azonban a könyvtárvezetőké. Nem állítjuk, hogy e tájékoztatási forma az állományfejlesztés megjavításának és segítségének egyetlen módja. Kezdetben csak kísérlet, mellyel munkaközben, elsősorban az érdekeltek véleménye alapján, még sokat fogunk változtatni. De remélik, hogy munkánkmal a könyvtárvezetőknek komoly segítséget nyújthatunk és az az idő, amit a tíznapenkénti megbeszélésen eltöltenek, nem lesz hiábavető.
A munkaközösség egyéb terveiről majd más alkalommal számolunk be.

Dobos Pirooska és Gáti Istvánné

Könyvtárvezetők! Használjuk ki a bibliográfiai osztály recenzio gyűjteményét!!!!

A peres eljárással kapcsolatban kiadott Intézkedés IV. részének /:Vegyes intézkedések:/ első bekezdése a jelen Híradóban közölt szöveggel módosul.

I n t é z k e d é s

A könyvtár könyvállományának védelme, valamint a könyvtárból kölcsönzött és vissza nem adott könyvek hatályosabb visszaszerzése nagymértékben függ attól, hogy az olvasó /kölcsönző/ felvételének szabályai, feltételei és egyéb körülményei, valamint a kölcsönzés technikai módzatai elég biztosítékot nyújtanak-e egy esetleges végrehajtási /bírói/ eljárás megindításához és annak hatályos lefolytatásához. Fontosnak tartom tehát, hogy a személyazonosság, lakás és munkahely megállapítása /igazolása/ körül a könyvtár dolgozói a legnagyobb gondossággal járnak el. Az előzőekben mondottak biztosítása, valamint a késedelmes olvasókkal kapcsolatos eljárás egyöntetű szabályozása érdekében a következőben intézkedem.

I. Beiratkozás.

- a./ Könyvet kölcsönadni csak beiratkozott olvasónak lehet.
- b./ A beiratkozásnál minden 16 éven felüli olvasónak a személyazonosságát a rendőrség által kiállított "Személyi igazolvány"-nyal kell igazolni.
- c./ Kiskorú vagy önálló keresettel nem rendelkező olvasók csak szülői, gondviselői, esetleg egyéb önálló keresettel rendelkező nagykorú személy jóálláson mellett kölcsönözhetnek a könyvtárból.
- d./ Jótálló esetén vagy a jótálló "Személyi igazolvány"-ának vagy egyéb, a munkahelyet /bérkifizető szervet/ kétségkívül igazoló iratnak a bemutatása kötelező. /Érvényes munkáltatói igazolvány, legutolsó keltezésű nyugdíjszolvány/
- e./ Az ipari tanulók beiratását, illetve jótállását illetően - amennyiben budapesti jótálló szerzése nehézségbe ütközne - külön rendelkezés intézkedik.
- f./ Tekintettel arra, hogy vissza nem adott könyv esetében a könyvtár elsősorban az 1955 évi 21.sz. tvr. 14 §.-a szerinti végrehajtási eljárást kívánja alkalmazni, fontos, hogy az olvasó vagy jótálló munkahelyét, illetve munkabér-számfejtő szervét pontosan ismerjük. A kötelezővény, ill. jótállólapon e rovat pontos kitöltését figyelemmel kell kísérni.
- g./ A tagság évenkénti megújításánál a munkahely igazolás* illetve ellenőrzését feltétlenül végre kell hajtani.

Miután a könyvállomány megóvása szempontjából a munkahellyel rendelkező olvasó jelenti, adott körülmények között a legnagyobb biztosítékot, kívánatos, hogy új beiratkozásnál, ill. jótálló kijelölésnél ezt a körülményt fokozottan figyelembe vegyük.

II. Késedelmes olvasók felszólítása.

A késedelmes olvasóval kapcsolatban különösen fontosnak tartom, hogy az I.sz. felszólítás minél előbb, de legkésőbb a lejárat után 8 napon belül, postára kerüljön. Ezt úgy a könyvanyag védelme, mint pedig olvasó-fegyelmi szempontból lényeges kérdésnek kell minősítenem. A II.sz. felszólítást a 9. és 16. nap között kell kiküldeni, oly módon, hogy az I. és II. felszólítás között kb. egy hét időkülönbség legyen. Jótálló esetén a II. felszólítást már a jótállónak kell elküldeni.

Amennyiben az olvasó a kölcsönvett könyvet a lejárat utáni 24. napon sem adta vissza, vagy hosszabbította meg, az olvasót, illetve a jótállót végrehajtási felszólítással kell a könyvek visszaadására, illetve kötelezettségvállalásából eredő tartozásának rendezésére felhívni.

Az olvasót a 132.sz. végrehajtási felszólítás útján hívjuk fel könyvtartozásának rendezésére. Jótálló esetén mindig a jótállót szólítjuk fel a 133.sz. nyomtatványon. A nyomtatvány rovatait és címezését írógéppel kell kitölteni. A nyomtatvány szövegrészeinek, valamint a címezési résznek bal felső sarkát a kerületi könyvtár fejbélyegzőjével kell ellátni, egyrészt, hogy a címzett tudja, mely ker. könyvtárral szemben áll fenn tartozása, másrészt téves címezés, lakásváltozás, stb. esetén a felszólítás postai visszajuttatása lehetővé váljék. Az így előkészített III. felszólítást a lejárat utáni egy hónapon belül a peres ügyek előadójaához kell eljuttatni, aki azokat aláírja, ellátja a könyvtár körpecsétjével, és ajánlottan a címzettnek elküldi. Ez a felszólítás már a végrehajtási /bírói/ eljárás keretébe tartozik, fontos tehát, hogy kibocsátása előtt pontosan meggyőződjünk arról, fennáll-e a tartozás a könyvtárral szemben, nehogy indokolatlan végrehajtásnak, illetve fizetésletiltásnak tegyük ki az olvasót.

Amennyiben az olvasó vagy a jótálló a végrehajtási felszólítástól számított 8 napon belül, illetve a lejáratától számított 40 napon belül tartozását nem rendezi, ellene a végrehajtási eljárást meg kell indítani.

III. Végrehajtási eljárás.

A végrehajtási eljárás lefolytatására az 1955. évi 21.sz., valamint az 1957. évi 56.sz. törvényerejű rendelet, a bírói peres ut mellőzésével, kétféle eljárási módot biztosít, a szerint: ismeretes-e az olvasó vagy jótállé munkahelye, avagy csak a lakáscímét tudtuk megállapítani.

a./ Eljárás a munkahely címének ismerete esetén /Fizetésletiltás/.

Először a 134.sz. "Hátróléki kimutatás" adatait töltjük ki.

Az első sor pontozott helyére a ker. könyvtár fejbélyegzője kerül. Az "adós" rovatait a nyomtatott szövegnek megfelelően kell kitölteni. A tartozás összegénél a könyv mindenkorai könyvtári árát kell felszámítani.

Amennyiben ez nehézségbe ütközne, a kérdést a peres ügyek előadó-jával kell megbeszélni. A késedelmi díjnál legalább 40 napnak megfelelő késedelmi díjat számítunk fel.

A "Hátraléki kimutatás" felzetén az adós munkahelyének /bérezám-fejtő szervének/ címét a ker. könyvtár vezeti be. A többi adatokat a peres ügyek előadója tölti ki.

A hátraléki kimutatáshoz egy 5 példányos "Végzés"-t kell mellékelni /135.sz. nyomtatvány/.

A végzés összes adatait a keltezés kivételével a ker. könyvtár tölti ki. A végrehajtási illeték rovataiba 100.-Ft. tartozásig 10.-Ft, 100.-Ft-on felüli tartozás esetén pedig 20.-Ft.-t kell beírni.

A végzés utolsó példányát /a bal alsó sarokban/ a ker. könyvtár vezetője szignálja.

A kiállított nyomtatványokat, kézbesítőkönyvvel, a peres ügyek előadójaához kell eljuttatni.

b./ Eljárás, ha az adósnak csak a lakáscímét ismerjük./Végrehajtás/

Ebben az esetben a 136.sz. "Végrehajtási beadvány" nyomtatványt használjuk, melyet 3 példányban kell kitölteni. Az első sor pontozott helyére itt is a ker. könyvtár fejbélyegzője kerül. A "Hátraléki kimutatás" többi részét /a keltezéssel együtt/ ugyan- csak a ker. könyvtár tölti ki, és a peres ügyek előadója írja alá.

A "Végrehajtási záradék" követelés összegét a ker. könyvtár számítja ki. Tekintettel a végrehajtási eljárásnak a fizetésletiltásnál lényegesen hosszabb időtartamára, a késedelmet ebben az esetben egyöntetűen 60 napban kell megállapítani, s ennek megfelelően kiszámítani. A záradék 1. pontja a szövegnek megfelelően töltendő ki. A 3/a. pontba a "Lehetőleg munkabérletiltást kérünk" szövegét írjuk. A 4.pont "Fizetendő" rovatba 100.-Ft. követelésig 10.-Ft-öt, 100.-Ft. felett 20.-Ft.-ot írunk. A keltezést üresen kell hagyni.

A felzetet a peres ügyek előadója tölti ki.

A végrehajtási beadvány 3 példányát lent /bal alsó sarokban/ a ker. könyvtár vezetője szignálja. A kiállított nyomtatványokat, kézbesítőkönyvvel, a peres ügyek előadójaához kell eljuttatni.

IV. Egyes intézkedések.

A nyomtatványok kitöltéséhez írógépet kell használni. Ahól írógép nincs, ott a nyomtatványok készítéséről a parlési ügyek előadója gondoskodik. A szükséges adatokat - eljárásonként csoportosítva - folyamatosan egy iv papírra vagyük fel, s így juttassuk el a peres ügyek előadójaához. Az eljárás alá vontak jegyzékén a következő adatok kell, hogy szerepeljenek:

Név: /csak az eljárás alá kerülő neve/

Foglalkozás:

Lakás:

Munkahely: /csak fizetésletiltásoknál/

Kötetszám: /csak végrehajtás eljárásnál/

Könyvtartozás.....Ft., Készenléti díj.....Ft. Összesen:.....Ft.

A III. felszólítás elküldésének kelte:.....

Fizetésletiltás esetén személyenként 1 db. "Fizetésletiltás-beadvány"-t /134.sz. nyomtatv./ és egy készlet /5 db./ "Fizetésletiltás-végzés"-t /135.sz. nyomtatv./kell a névsorhoz mellékelni.

A 134.sz. nyomtatványon, az első sor pontozott helyére a ker. könyvtár fejbélyegzőjét üjtük. A többi adatot a központ tölti ki.

A 135.sz. nyomtatvány összes példányainak bal alsó sarkában a ker. könyvtár számbélyegzőjét helyezzük el, a környebb azonosítás céljából.

Végrehajtás esetén egy készlet /3 db/ "Végrehajtási beadvány"-t mellékelünk személyenként a névsorhoz. Ugyanennél a nyomtatványon is az első sor pontozott helyére ugyancsak ráüjtük a ker. könyvtár fejbélyegzőjét.

Ismételten felhívom a figyelmet a lakás- és munkahely /bérelszámoló/ címének pontos közlésére. Lakásváltozás esetén a Budapesti Bejelentőhivatalnak címzett lakáskutató lapot kell használni. A nagy nemzetközi alakú cédula felső bal sarkában a kerületi könyvtár címbélyegzőjét helyezzük el és a rovatokat megfelelően kitöltjük. Ugyancsak felhívom a figyelmet az adatok pontos kitöltésére és a nevek helyes írására. A rovatokat - mint minden formanyomtatványnál - itt is írógéppel kell kitölteni. Ennek hiányában az adatokat, a kutatólapon felvett sorrendben, egy iv papíron vesszük fel, s a könyvtár címbélyegzőjével ellátott üres nyomtatványokat mellékeljük. Az átírásról, illetve átgépelésről ez esetben a peres ügyek előadója gondoskodik.

A kutató leveket, illetve adatokat a központ gyűjti össze és továbbítja a Bejelentőhivatalhoz. A visszaérkezett kutatólapokat ugyancsak a központ juttatja vissza az illetékes kerületi könyvtárhoz.

Amennyiben a végrehajtási eljárás folyamán az olvasó a könyvet visszahozza és készenléti díj tartozását rendezni kívánja, azt tőle el kell fogadni. Ily esetben a ker. könyvtár egy, címbélyegzőjével ellátott igazolást ad, amelyben igazolja, hogy az olvasó a könyvtárral szemben fennálló tartozását rendezte. Kéri az Állami Közjegyzők Irodáját /V.Markó u 25.IV./, hogy nevezett /név, lakás/ ellen a végrehajtási, ill. fizetésletiltási eljárást szüntesse meg. Ha az olvasó végrehajtási értesítést vagy fizetésletiltási végzést mutat fel, ugy a közjegyzők irodájával annak ügyiratszámát is közöljük, /Esetleg szükséges nyomtatvány a gazdasági osztály irodájában igényelhető,

Révész Ferenc
intézetvezető

□ + □ + □ + □ + □

Gondolatok S A G A N könyvéről.

"Jóreggeli, bubánat." Furcsa kis könyv, visszás érzések közepetteszi le az olvasót. Érdekes eselőkemény, jól megírt és jól jellemzett alakok, ésszbenyomása még visszataszító, erősebb szóval - undorító.

Az előszóból megtudjuk, amit nyilván már mindannyian hallottunk, hogy a 17 éves író, Francoise Sagan minden valóságosság szerint saját élményanyag alapján írta műveit, /könyvének már folytatása is megjelent, /regénye világsiker hozott számára: százezres példányszámokban jelent meg különböző országokban. Ilyen bevezető után az ember a várakozás izgalmával lapoz a vékony fekete könyvecskeben - s mit talál benne?

Társadalom és környezetrajza bővebbtől jól. Rövid pár szóval, odavetett egy-két mondattal kevéssé tudnak ilyen jól és élénk jellemezni tájakat, embereket, helyzeteket, lelkiállapotokat. Tiszán áll előttünk egy francia nagypolgári család, apa és lány, akik saját élvhajhász, felületos, léha életükön kívül nem érdekel semmi, azaz egyvalami mégis - hogy senki ne merészelje megzavarni megszokott életmenetüket. Furcsa az a cinkos cimboraság, ahogyan az apa szemérmény Cécile szerelmi ügyei felett, Cécile pedig tudomásulveszi apja sűrűn váltakozó szeretőit. Anna is, ennek a nagypolgári rétegnek egy mástípusú, szertartásosabb, a formákra többet adó, kissé a nyárspolgári élet felé hajló alakja. Anne beleszeret az apába, /hogy miért, ezt nem nagyon magyarázza a regény/ s hozzá is menne feleségül, ha Cécile, akit dühít Anne rendszeres, szertartásos lénye, különböző mesterien szövött praktikákka tönkre nem tenné a házasságot. Végül is öngyilkosságba hajszolja Anne-t. Anne meghal s Cécile éppoly könnyen tér napirendre az általa okozott haláleset fölött, amilyen könnyedén és gyorsan elfelejté és elhagyja nyári kedvesét, Gyrylét. Apa és lánya visszatérnek Párisba és folytatják ugyanazt a léha, tartalmatlan életet, amelyben ugyan nem boldogok, de amelynél jobbat mégsem tudnak elképzelni a maguk részére. Ez röviden a könyv vázlat, melynek garance tulajdonképpen a két nőalak, Cécile és Anne küzdelme, Anne-é a férfiéért, Cécile-é az apáért és a megszokott életmódért, melyet már Anne pusztán létezése is fenyeget. A regényben minden alak visszataszító, Cécile léha, felelőtlen és egyuttal számítóan és raffináltan gonosz. Anne időnkint fárasztóan jómodora és képmutató s nem lehet megérteni, hogy milyen alapon kíván jó erkölcsöket 17 éves leendő mostohalányától, miután jóformán annak szene előtt lett az apja szeretője. Az apa puha, energiátlan, érzékisége által rágatott báb, Gyryl és Elsa csak Cécile által tologatott sakkfigurák. Mindez csak a könyv befejezése után tudatosodik magunkra, míg olvassuk, leköt a eselőkemény, látjuk magunk előtt az egyes szereplőket, a környezetet s izgulunk a kibonyolításért. A keserű az teljes egészében csak akkor támad fel, mikor a könyvet letesszük s összefoglalni próbáljuk annak silány erkölcsi tanulságát.

A bevezetésben megragadta figyelmemet az, hogy párhuzamot vonnak ott a Tristan legenda és Sagan könyvek között. Ez szerintem súlyos mellőző fogás, nemcsak a két mű irodalmi értékének és jelentőségének óriási különbsége miatt, hanem és főleg a morális tartalom miatt. A Tristan legenda emberi botlásokkal és vétkekkel terhelt, de mégis egy óriási szenvedély története, egy nagy és örök emberi érzésé, melyért a két főalak végül is életét áldozza. A Sagan könyv azonban, bármily kiváló kor és kórképe legyen is a mai francia társadalom egy szűk rétegének, mégis abban deprimáló, hogy őszinte, emberi természetes érzésnek még a rezdülését sem vehetjük észre benne, minden csak számitás, érdek, önzés.

Ezt az összefoglalót nem kritikának szántam, inkább vitaindítóknak. Szívesen venném, ha könyvtáros kollégáim, akik olvasták a könyvet, hozzászólnának s megírnák, mi az ő véleményük.

Molnár Lajosné.

X O X O X O X O X

A Művelődésügyi Minisztérium kobeletben működő Országos Könyvtárügyi Tanács Tiszay Andort és Zoltán Józsefet meghívta az Országos Bibliográfiai Szekbizottságba.

X X X X

Az Irodalmi Színpad január 17-én mutatta be G. B. Shaw: A szonettek fekete asszonya c. komédiáját, amelynek főszereplője Shakespeare. A Shaw színdarabot, amely ezuttal került először bemutatásra Magyarországon, Tiszay Andor fordította.

X X X X

6150 forint jutalmat kapott Központunk 22 dolgozója az 1957 év utolsó negyedében végzett jó munkájáért.

Zoltán József a Fővárosi Tanács 1957 évi néprajzi pályázatán "A 18. századi Pest-Buda ünnepei, szórakozásai, szokásai" c. munkájáért első díjat nyert.

X X X X

A Fővárosi Szabó Ervin könyvtár központja és kerületi hálózata évi statisztikai jelentését a Híradó következő száma ismerteti.

X X X X

Elfekvő könyvek.

Pontopiddan, H-enrik: Hora van Deken c. kötete négy elbeszélést tartalmaz. A klasszikus dán író elbeszélései a társadalom minden rétegét érintik. Jó jellemrajzok, szerelmi bonyodalmakkal színezve. Elsősorban az idősebb korosztálynak ajánlható.

Maltz, Albert: Több, mint az élet. A könyv cselekménye 1936-ban játszódik Petroittban. Regény az amerikai ku-klux-klan szervezet működéséről. Izgalmas történet. Bárkinak ajánlható, 16 éven felül.

Aleksis Kivi a legnagyobb finn írók közé tartozik. "A hét testvér" c. regény a főműve.

"A hét testvér" kalandos regény, a XIX-ik században játszódik, telve párbeszédekkel, tájleírásokkal. A hét Jukola-fivér, összezördülve a falu lakosságával, kiköltözik az erdőbe, ahol vadásznak, virytuskodnak. Megtanulnak írni-olvasni, az erdőből irtásokat és szántóföldeket csinálnak. 10 év múlva visszatérnek, családot alapítanak és hasznos, megbecsült polgárai lesznek a közösségnek. A mű sok népmesét, a hagyományt és példabeszédeket tartalmaz. Ajánlható mindenkinek, de főleg a "kalandos"-t kereső ifjúságnak.

X X X

Wéber Lajos, könyvkötészetünk egyik legrégebbi dolgozója, január II.-én töltötte be könyvtárunkban 25 éves szolgálatát. A könyvkötőműhelyben összegyűlt könyvtáriak nevében Révész Ferenc intézetvezető üdvözölte elsőnek Wéber Lajost és 25 éves jó munkájáért átadta a Fővárosi Tanács ajándékát, egy havi fizetést 1 Bobos Piroska a pártszervezet Sziventek Sándor a könyvkötő-társak nevében köszöntötte a jubilánst.

X X X

Zalai Zoltán letette az államvizsgát az Eötvös Lóránd egyetemen. Történelem tanári oklevelet kapott.

X X X

Szépvolgyi Nándor könyvkötő könyvtárunk kötelékébe lépett.

X X X

Szerencsén az irodalomban címmel rendezte a rákospalotai XV. kerületi Könyvtár dec. 21.-én irodalmi délutánját, amelyen Ozdigány Judit, Koltay Valéria, Horváth Ferenc, Kossuth díjas érdemes művész és Kezes Emil működött közre.

X X X

Gyergyai Albert egyetemi tanár a mai francia irodalomról tartott előadást dec. 10.-én este az angyalföldi József Attila Kulturházban a XIII. kerületi könyvtár olvasóinak.

Egy esztendő ...

1957: nem az ugrásszerű fejlődés szakasza. Új olvasók tízezreivel, új fiókok megnyitásával nem dicsekedhetünk. A könyvállomány rohamos gyarapításáról nem beszélhetünk.

1957 könyvtárunk történetében mégis hősi szakaszként kap majd helyet. Hogy a burzsoá-nacionalista ellenforradalom erői felett Magyarországon a szocialista forradalom győzött, abban elsősorban a Szovjetunió fegyveres segítségének, az ellenforradalom elleni harc kommunista hőseinek és mártírjainak, az újjászületett pártnak, a karhatalomnak, a munkásárságnak van része.

De ebben a győzelemben része van azoknak a könyvtárosoknak, raktárosoknak, könyvkötészeknek, takarítónőknek, akik már 1956 november-decemberében, a sztrájkra uszítás tetőpontján a helyükön voltak. Romokat takarítottak, könyveket poroltak, számbavették a hiányokat, terveket készítettek a sebek végleges begyógyítására. - A munkáshatalom oldalára álltak - bár sokan nem is politikai megfontolásból. -
Eredményként vonul be könyvtártörténetünk lapjaira, hogy az ellenforradalom dülése után - Budapest nagy könyvtárai közül elsőként - megnyitottuk központunkat, hogy ugyanekkor fiókok sora kölesőzött már, hogy a fasiszta könyvégetők okozta károkat helyrehoztuk, hogy elbocsátások helyett újabb munkaerőket vehettünk fel. Infláció helyett általános fizetésrendezésre került sor - sorolhatnánk még hosszan...

Pártszervezetünk 70 tagja, mi, akik az MSZMP, a kormány célkitűzéseivel mindenben egyetértünk, azokat támogatjuk, tudjuk azt, hogy bár az alapvető kérdésekben köztünk és pártunkívüli kollégáink között nincsen ellentét, részletkérdésekben sok még a vitatkozni való. Hogy 1958 végére kevesebb legyen - azon dolgozunk.

Dr. Remete László

Mi ujság a kerületben?

1. Az előző számunkban közöltük, hogy a 34. számú /pestújhelyi/ Szabó Ervin Könyvtár új helyre költözött. /XV. Mosolygó Antal u. 36./ és ott kedvezőbb körülmények között fog dolgozni. Sajnos a könyvtár még a mai napig sem kezdhetette meg működését, holott úgy volt, hogy mult év december 20-tól kölcsönöznek. Az épületet felülvizsgáló építési szakértő az épületen levő könyvtárhelyiséget statikailag gyengé aláépítésűnek találta, ezért a működésre az engedélyt nem adta meg. Jelenleg még nincs döntés a könyvtár sorsa felől. De meddig? - mert az olvasók már türelmetlenek és könyvet akarnak.

- - - -

2. Budapest legkisebb kerületében, Budán, az I. kerületben két Szabó Ervin Könyvtár is működik, ennek megfelelően a lakosság könyvvel való ellátottsága viszonylag jó. A 11. számú Krisztina-köruti könyvtár 30.000 kötet könyvét 3125 - a Szilágyi Dezső-téri 20. számú könyvtár 20.000 kötetét pedig 2040 állandó olvasó használja. Ezenkívül a Vár-beli lakosság részére a 11. számú Szabó Ervin Könyvtár sajátkezelésű állomáson keresztül kölcsönöz.

- - - -

3. 1957 decemberében több Szabó Ervin kerületi könyvtár működését vizsgálta meg a Szabó Ervin Kerületi Könyvtárak Osztálya, az Országos Széchényi Könyvtár Módszertani Osztályának munkatársai és a Fővárosi Tanács Népművelési Osztályának megbízottja közreműködésével. A vizsgálat célja volt megnézni a Központhoz történt visszacsatolása óta miként fejlődött a kerületi könyvtárak munkamódszere, technikai felkészültsége, olvasószolgálati színvonala.

- - - -

4. A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár kerületi könyvtárainak eddig társadalmi szervekként működő kis könyvállomásai fokozatosan megszűnnek. Ezeknél a könyvállomásoknál minden formában megtalálhatók a fejlődést akadályozó okok, melyeknek felszámolása, megszüntetése a kerületi könyvtárak részére igen nehéz feladatot jelentenek. Az igények most már fejlettebb könyvtári formát követelnek. Ezek a sajátkezelésű könyvállomások, melyek állandóan fejlesztett nagyobb könyvanyaggal /500-3000 kötet/ működnek. A szakszerű munkát biztosítja az, hogy az adminisztrációs és kölcsönző munkát az illetékes könyvtárak saját könyvtárosai látják el. Ezeknek a sajátkezelésű állomásoknak számát fokozatosan mintegy 50-re tervezik egész Budapest területén /jelenleg 18 működik/.

- - - -

5. A 35. számú soroksári Szabó Ervin Könyvtár január első felében elköltözött az ottani Kulturotthonból. Új helyén, XXI. Marx Károly u. 128. alatt külön ifjúsági részlege és olvasóhelye lesz.

6. 12. számú Szabó Ervin Könyvtár ujszerű kiállítást készített olvasóinak. A kiállítás anyagát úgy csoportosította, hogy megfelelő Szilveszteri-ujévi hangulatot teremtett. Téli fényképek, folyóiratok ünnepi számai, különböző dekorációk /kártyalapok, pezsgősüveg/ között, film, tánc témájú, vicces rajz, kártyajáték, stb. könyveket állítottak ki.

Sz.I.

: = : = : = :

A Magyar-Szovjet Barátság hírei.

A könyvtári MSZBT és KISZ baráti találkozót és táncestet rendez február utolsó hetében. Az esten, a tervek szerint, az egyik Budapesten állomásozó szovjet katonai alakulat kultúrcsoportja is szerepel majd.

.....

Az Állami Gorkij Könyvtár meghívja a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár operakedvelő dolgozóit Muszorgszkij: "Borisz Godunov" c. operájának január 22.-én d.u. 6 órakor tartandó előadására. Az előadást mikrobarázdás hanglemezekkel tartják, a Moszkvai Nagy Színház művészeinek előadásában, főszerepben Pirogov. Az ismertető előadást sokszorosítva írásban osztják szét.

Az előadás helye: V. Molnár u. 11., a Könyvtár olvasóterme.

.....

A Barátság Háza hírei: A Magyar Szovjet Barátság Házában /VII. Gorkij fasor 45./ énekkar szerveződik. Jelentkezőket még szívesen látnak. /Jelentkezni lehet Berzeviczy elvtársnőnél, hétfő kivételével, naponta 2-8-ig. Tel.: 255-705./

A kórus vezetője Szerző István, a Magyar Rádió énekkarának karmestere. Jan. 17.-én d.u. 18.30-kor a kórus tagjai részére megbeszélést tartanak.

Jan. 24.-én d.u. 6-kor vitaest pedagógusok részére a koedukáció problémájáról.

Jan. 27.-én Solohov: Csendes Don c. regényének filmváltozata kerül vetítésre. /d.u. 1/2 6-kor és 1/2 8-kor./ Belépődíj 3 Ft, jegyek az előadás előtt a helyszínen válthatók.

Jan. 30.-án d.u. 18.30-kor "Szovjet költők élő antológiája" címmel irodalmi est.

- . - . - . - . - . -

H a t á r o z a t

a könyvtár fotólaboratóriumi munkájának megindításáról.

A könyvtárnak évtizedek óta van viszonylag jól felszerelt fotólaboratóriuma. Sajnos az elmúlt években a berendezés elhasználódott és elavult, így jelentősebb munka nem folytatható. Az elmúlt esztendőben kapott hitelekből sikerült a laboratórium alapvető felszerelését felfrissíteni egy nagyítógéppel, két fényképezőgéppel, reflektorokkal, valamint egy örök-vakuval.

- 1./ A munka eredményes megindításához még mindig szükséges felszerelési tárgyakat: reprodukciós állványt, másológépet és kisebb laboratóriumi felszereléseket a hetekben szerezzük be. A további tervekben szerepelhet egy fénymásoló beszerzése is.
- 2./ A laboratórium jelenlegi elhelyezése szükségmegoldásnak is rossz. A dolgozó nedves kőpadlón állva végzi munkáját a szellőzhetetlen helyiségben. A laboratórium eredeti helyére, a fekete vászonredőnnyel és beépített szekrényekkel, vízcsappal felszerelt un. Radviczky utcai kapusfülkébe kerül.
- 3./ A felszerelt laboratórium működésének célja hármas:
  - a./ Reprodukciós felvételeket készít a könyvtári munka belső igényei szerint, /kiállítások, B gyűjt., körületi könyvtárak kérései./
  - b./ Reprodukciós felvételeket készít az olvasók megrendelése szerint.
  - c./ Riportképeket készít a könyvtári élet jelentős eseményeiről, esetleg a dolgozókról /igazolvány, csoportkép/.

Természetesen a laboratóriumban alkalmazott fotós kötelessége a negatívak archivumának kezelése. Későbbi időben szervezhető meg a könyvtári dolgozókból alakult fotókör.

- 4./ A jelenlegi körülmények között a munka nem töltené ki egy dolgozó teljes munkaidejét. Ezért a fotóműhelybe egy szerződéses dolgozót alkalmazunk, heti 12 óra munkára.
- 5./ A fotólaboratórium munkája a nyilvános szolgálathoz tartozna. A felvételek megrendelése az olvasók részéről a nyilvános szolgálatban történne s a kölcsönzőben vételeznék be a munkákért fizetett pénzt is. A nyilvános szolgálat vezetőjét értesítené a kiállítási és propaganda csoport is, ha megbízást ad a fotósnak, a körületi könyvtárak pedig saját céljaikra, az említett csoport jóváhagyásával rendelhetnek képet.

6./ A laboratórium negatívokat nem adhat ki, csupán másolatokat, vagy nagyításokat. Külső megrendelés esetén, a jelenlegi anyagárak mellett, a következő árjegyzék szerint dolgoznak:

1 felvétel /negatív/	1.- Ft
6x9 lencze felvétel	8.- "
6x9 nagyítás v. másolat	1.40"
9x12 "	2.4 "
13x16 "	4.- "
18x24 "	6.60"
24x30 "	10.50"
30x40 "	17.50"
40x50 "	27.- "
50x60 "	37.50"

Dokubrom 21x30 7.26"

Diapozitív /kinopozitív másolat/ -.30"

7./ A megrendelés felvétele egy három-másolatos jegyzéken történne.
A jegyzék füzetesen lájrná a kért felvételeket /milyen könyvből hol, mekkora nagyságban, hány példány/ - A megrendelő az árjegyzék szerint rendeléskor befizetné a képek árát. Az egyik példányt megkapja, a másik a könyvekkel együtt a műhelybe megy, a harmadik a füzetben marad. Az elkészült képeket a fotós egy azonos sorszámú zacskóban átadja a nyilvános szolgálatnak s a megrendelőnek nyugtájának bevonása után kiadják.

A belső megrendelések egy két-másolatos jegyzéken történnek, az egyik a műhelybe megy, a másik a füzetben marad az anyag-felhasználás ellenőrzésére.

A bevételeket a nyilvános szolgálat a pénzügyi szabályai szerint a könyvtár működési számlájára fizetné be.

x . x . x . x

Képes levelezőlap Bécsből: Mindenkit szeretettel üdvözöl a viszontlátásáig Winter Pálné.

o . o . o . o

M á s o d i k évfolyamába lépett a Könyvtári Híradó. Janiusban jelent meg az első száma, nyolc gépelt oldalon. Tapogatózva, utat keresve, ide és oda botladozva. Helyét és tartalmát, külsejét és terjedelmét, mértékét és formáját menet közben javítottuk és alakítottuk. Minden új számban többet, jobbat és szebbet akartunk adni. Célunkat még ma sem értük el, távolról sem vagyunk eddigi eredményeinkkel megelégedve. Híradónk és kerületi könyvtárhálózatunk viszonya nem elégíti ki, sokkal szorosabbra kell fejleszteni. Cikkanyagunk nem elég változatos. Sokszor szeretnénk volna cikkeinkkel vitát indítani, sajnos eredménytelenül. Reménykedtünk a kibernetikai gépek és a jövő könyvtáráról szóló közleményünkben, a kerületi könyvtártörténetben, az elfeledett könyvekben és legutóbb a szabad polcokról megjelent "levelünk"-ben. Hiába, nem sikerült vitára serkenteni munkatársainkat. Pedig nem valószínű, hogy mindig és mindenben egy véleménye legyen - háromszáz könyvtárosnak! Külső formánk sem elégíti ki. Új címlapunk és fejlécünk csak egy lépés előre. Szeretnénk illusztrációkkal, díszítő motívumokkal és tisztább, olvashatóbb betűkkel szépíteni Híradónkat. Terjedelmünket igyekszünk 16 oldalra rögzíteni és megjelenésünk napját minden hónapban egységesen 13.-ára tűzzük ki. Szerkesztőségünk minden dolgozónk számára tárva-nyitva. Célunk: kritizáljon és ha kell - segítsen könyvtárunk minden munkatársa. Hárman-négyen nehezen boldogulunk, de háromszáz-egynéhányan sok mindent meg tudunk valósítani, még egy vonzóbb és színesebb Könyvtári Híradót is!

Mégis: - a megindulásunkkor vállalt feladatot: - szerteágazó kerületi könyvtárhálózatunk és központunk kapcsolatát, - adat - hír - statisztika, stb. beszámolóinkkal elősegítettük.

= o = o = o =

A Közalkalmazottak Szakszervezete és a Szabó Ervin Kör rendezésében január 10-ére tervezett könyvtárosi ankétet a már előre beküldött kérdések nagy számára való tekintettel január utolsó harmadára halasztották. Az ankét új időpontjáról a Kartársakat időben fogja értesíteni a Szakszervezet.

- . - . - . - . -

A szerkesztésért és kiadásért az intézetvezető felel. -
Budapest, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár sokszorosítása.

